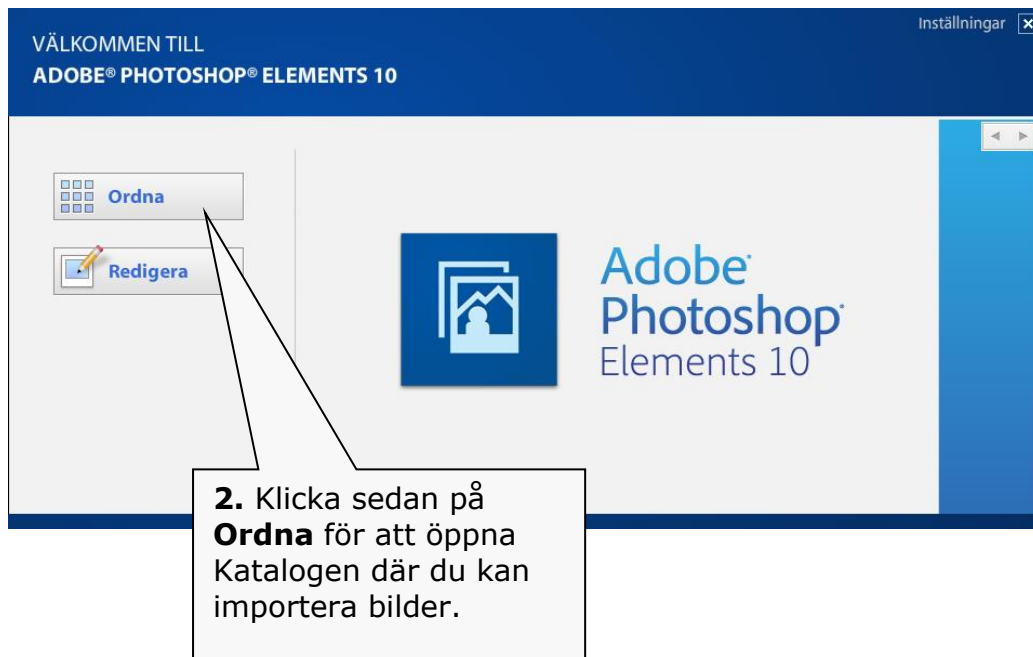

BILDSORTERING

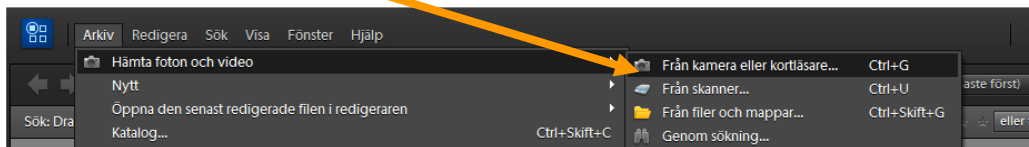
1. Ordning och reda med Photoshop Elements (10) sorterare

1. Starta programmet genom att klicka på Adobe Photoshop Elements 10 under **Startmenyn > Alla program**

Med Photoshop Element organizer har du ett komplett program för hantering av ditt bildbibliotek. I det kan du sortera dina bilder, poängsätta dem, skapa album från bild till en färdig produkt på webb eller som fotobok. Bäst av allt är att programmen är billiga.

2. Klicka på Arkiv > Hämta foton och video > Från kamera eller kortläsare

3. Du kan nu direkt kopiera bilderna till din dator och skapa en ordning på filerna i mappar.

1. Välj kamera / kortläsare

2. Skapa en mapp som heter Bildarkiv och kopiera bilderna dit.

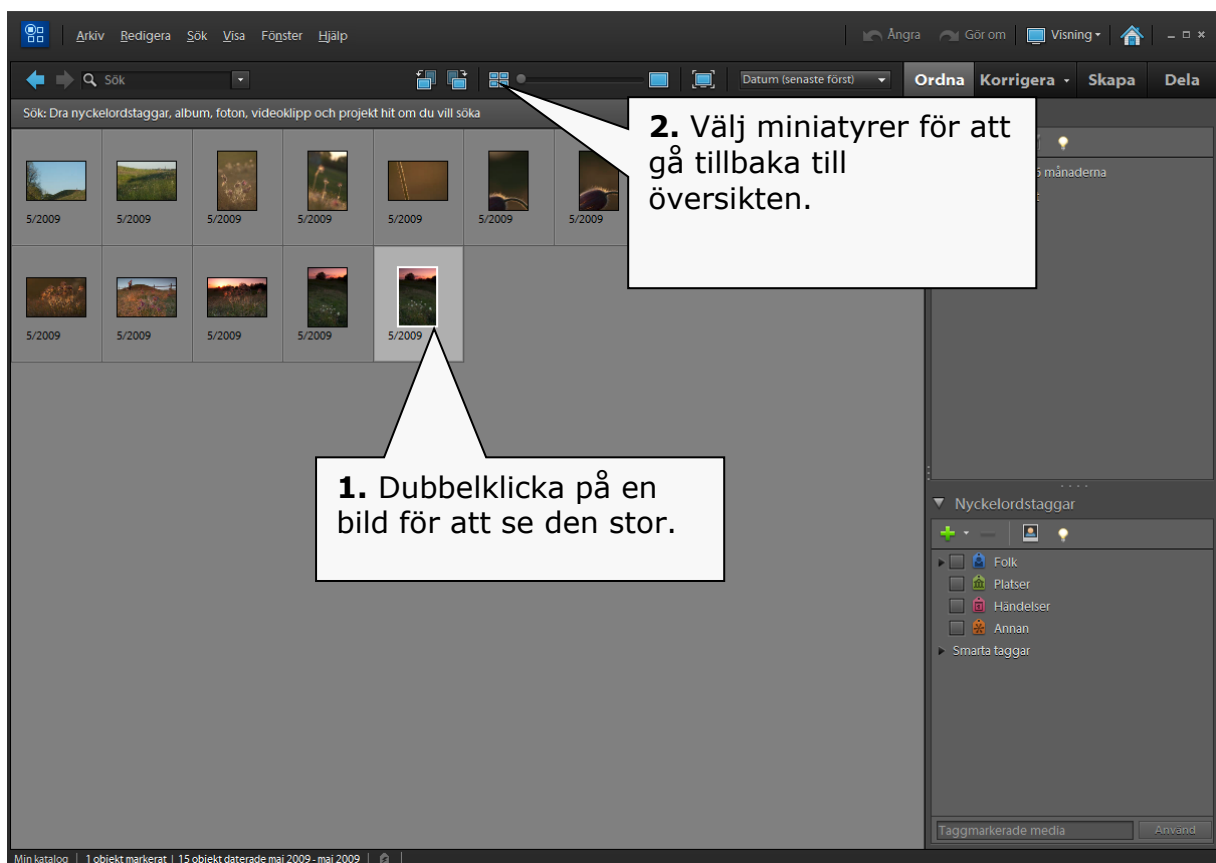
3. Bestäm fil och mappnamn på det som läas till.

4. Klicka på Hämta media.

2. Redigera dina bilder med Photoshop Elements (10)

Ordna dina bilder

Nu kan du ordna och välja vilka bilder du vill spara, redigera eller helt enkelt ta bort.

Ta bort

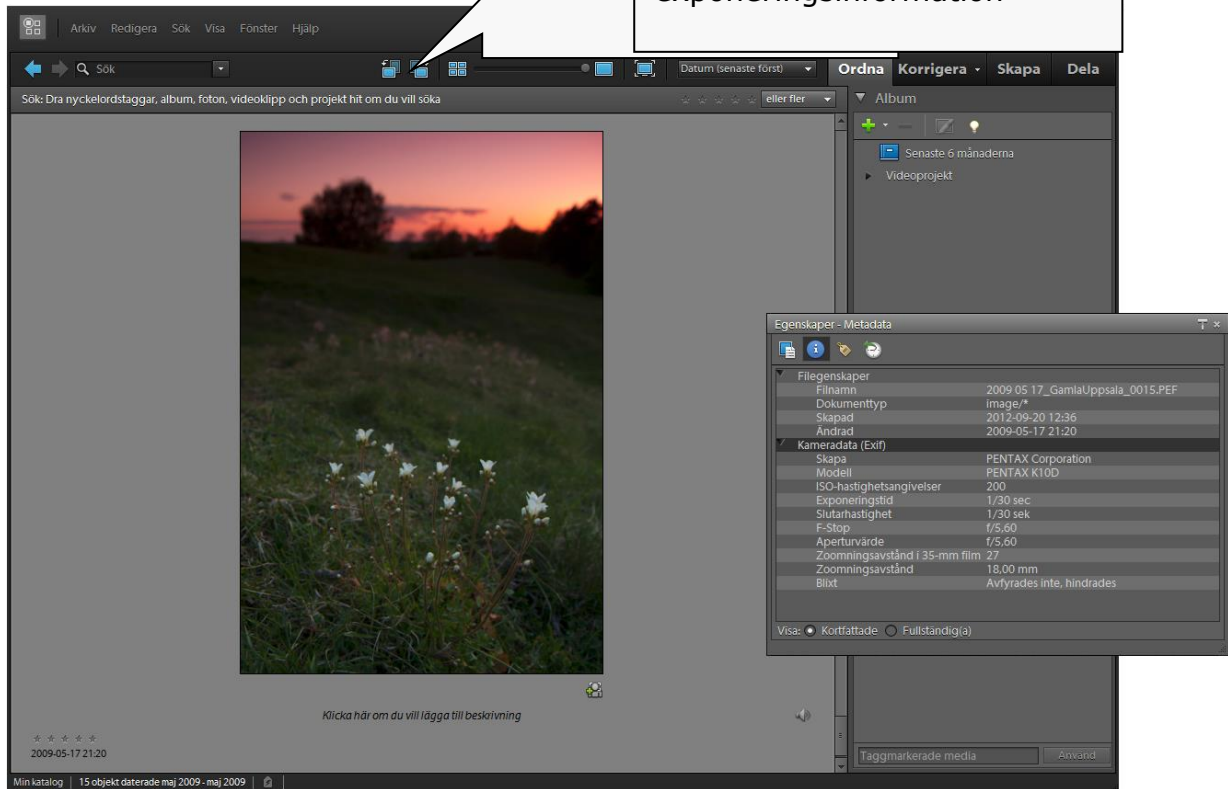
Vill du ta bort en bild trycker du **Delete** på tangentbordet. Du får då välja om den ska tas bort från Sorteraren, eller från hårddisken. Det bestämmer du själv.

Se, granska och redigera enskilda bilder

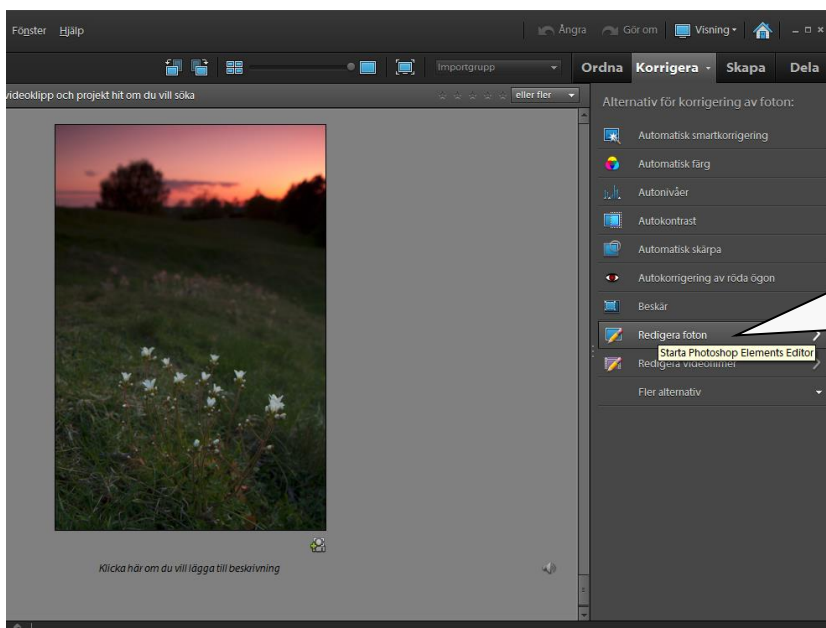
Dubbelklicka på valfri bild i miniatyrläget så kan du se detaljer och information om den.

1. Rotera

2. Välj menyn **Fönster > Egenskaper** för att få fram exponeringsinformation

Redigera en bild i Elements

1. Välj **Korrigerera** och **Redigera Foto**.

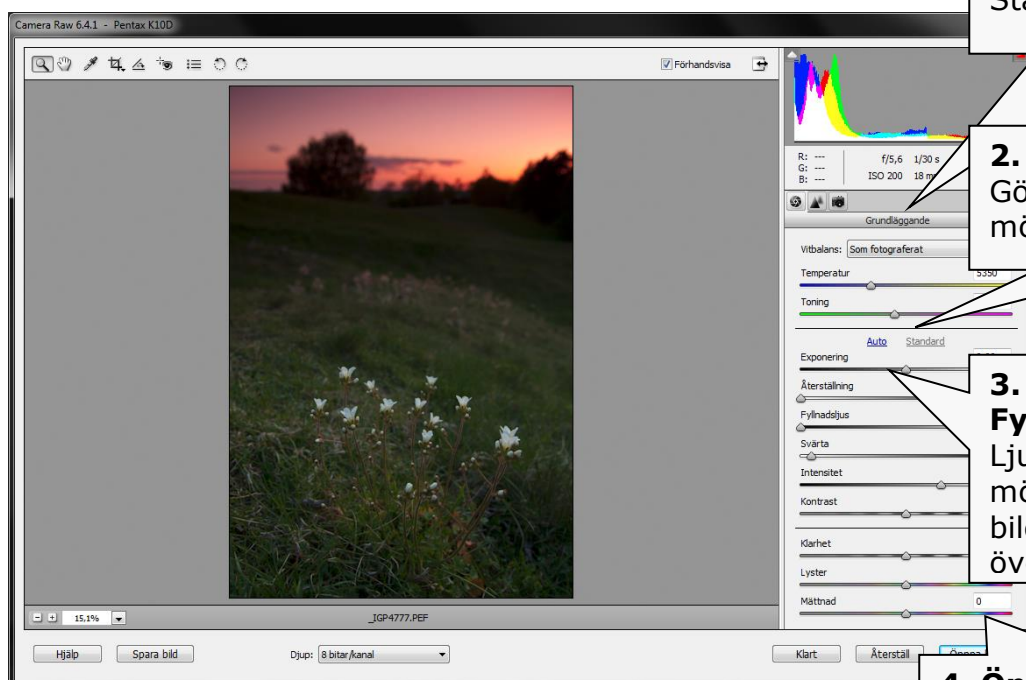
Nu öppnas den i Photoshop Elements för redigering.

BILDREDIGERING

1. Redigera dina bilder med Photoshop Elements (10)

RAW-konverteraren

När du öppnar en bild från Sorteraren så öppnas för Camera Raw. Ett program för att omvandla RAW-filer från din kamera till bilder som Photoshop kan arbeta med.

1. Vitbalans
Ställ vitbalans.

2. Exponering
Gör bilden ljusare eller mörkare.

3. Återställning - Fyllnadsljud
Ljusa upp bilden eller mörka ned delar av bilden som är överexponerad.

4. Öppna kopia
Öppnar bilden i Elements för redigering.

Mer om Camera Raw

Programmet är som ett mörkrum i miniformat. Där kan du bland annat göra riktigt justeringar i exponering i efterhand, samt att ändra vitbalans. Ändringarna påverkar inte bilden utan informationen om ändringarna sparas i en separat fil.

3. Bildredigering

Vanliga verktyg i Elements

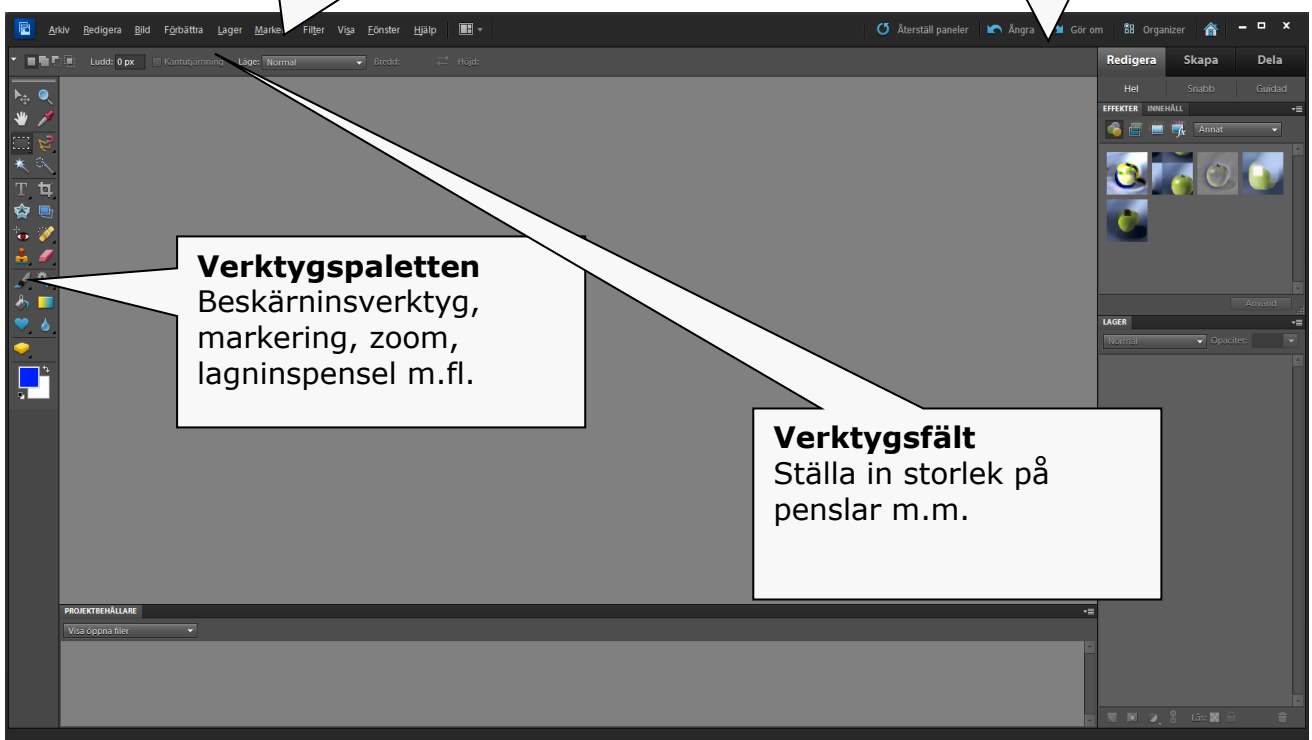
Dessa alternativ kommer att återkomma i instruktionerna under genomgången.

Menyer

Spara, öppna, kopiera m.m. Fungerar som i Word.

Ångra

Steg fram och tillbaka

Verktygspaletten

Beskärningsverktyg, markering, zoom, lagninspencil m.fl.

Verktygsfält

Ställa in storlek på penslar m.m.

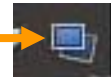
Rotera och rätta upp

Rotera bilden

1. För att rotera en bild går du till menyn **Bild > Rotera** och väljer vilket håll den ska roteras åt.

Rätta upp bilden

1. Välj i verktygsmenyn **Rätta upp**-verktyget.
2. Rita sedan en linje efter den sneda horisonten.

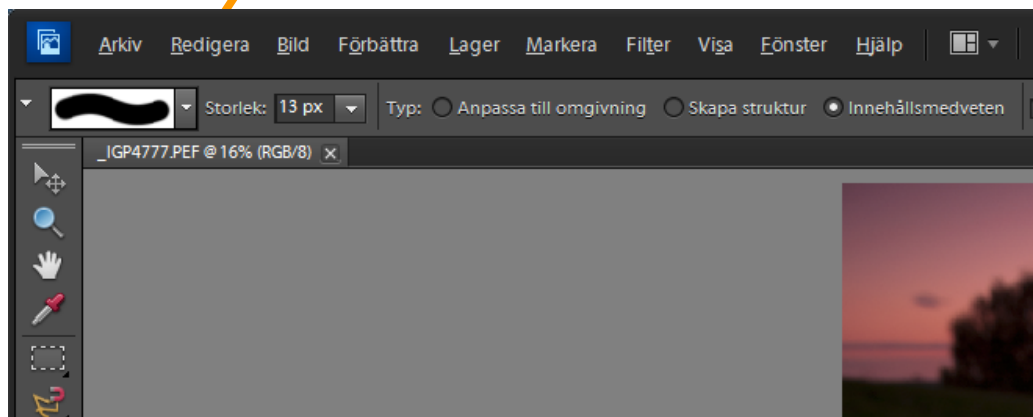
Ta bort damm och fläckar

Du kan börja med att ta bort ev. damm eller fläckar som kommit på sensorn.

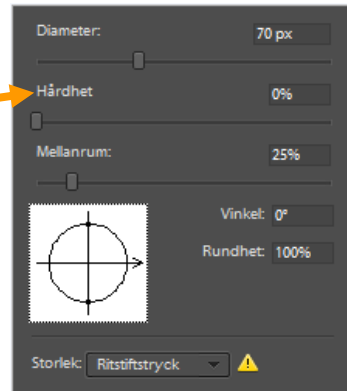
1. I **verktygpaletten** väljer du **lagningspensel**

2. I verktygsfältet finns egenskaper för **lagningspenseln**. Klicka på Penselformen.

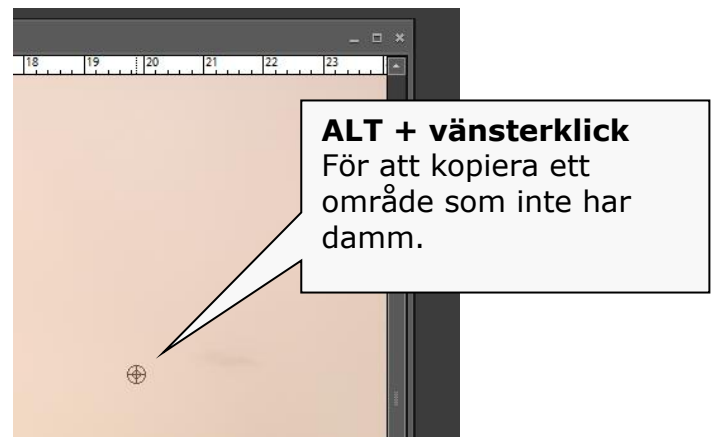

3. Där kan du bestämma **diameter** på den och dess **hårdhet**. Välj en pensel som är större än dammfläckarna.
Använd 0% hårdhet.

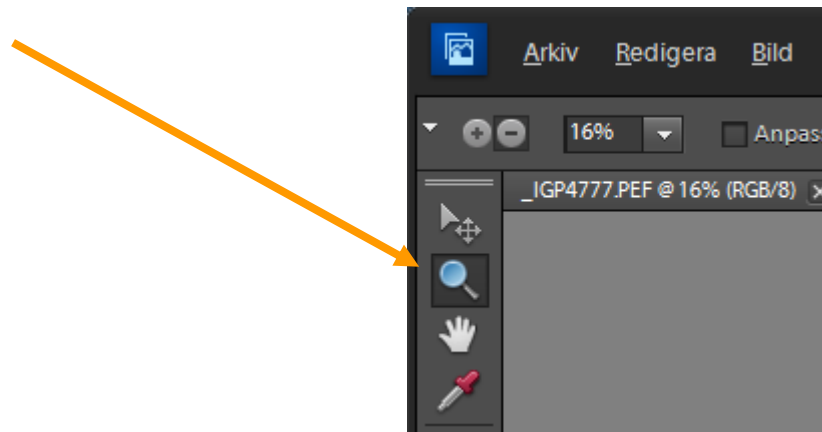

4. För att använda lagninspenseln håller du inne **ALT + vänsterklickar** (se siktet) på en yta som är korrekt. Sen vänsterklickar du på pricken du vill ta bort.

Blir det fel så klicka på **ångra**

5. Finns det prickar som är svåra att komma åt kan du välja att zooma in och ut på **förstoringsglaset**.

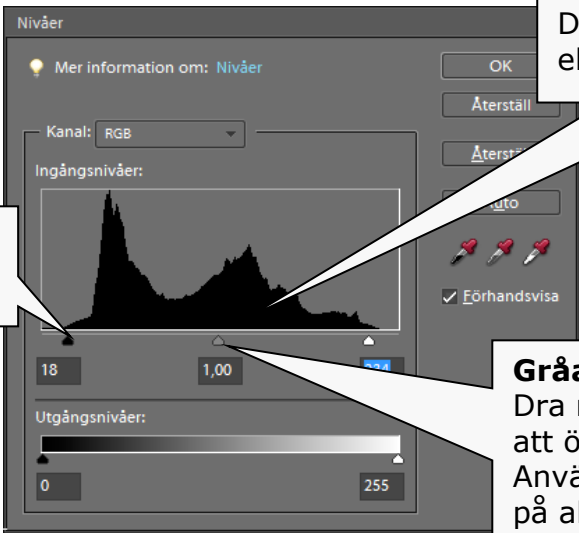

Nivåer och kontrast för bilder.

De flesta bilder från en digitalkamera är grå och saknar svärta och vita toner. Det kan man lätt redigera med nivåer.

1. Gå till **Förbättra > Justera ljus > Nivåer (CTRL+L)**

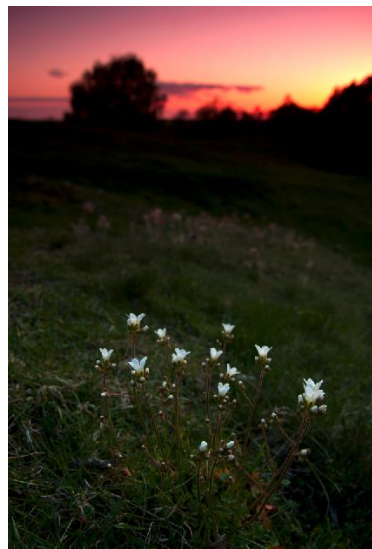
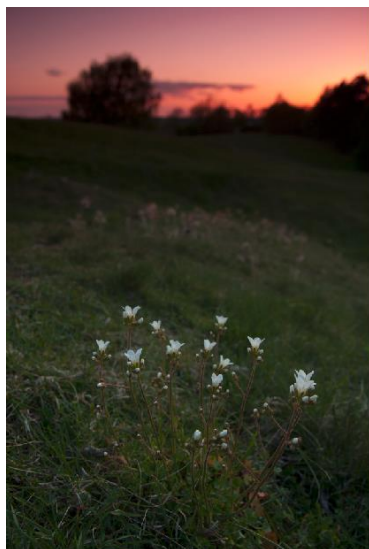

Svarta markeringen
Dra till kurvan börjar.

Vita markeringen
Dra till kurvan börjar, eller lite till.

Gråa markeringen
Dra något till höger för att öka kontrasten. Använd samma värde på alla bilder om du vill de ska se lika ut.

The screenshot shows the 'Nivåer' (Levels) dialog box. It features a histogram with a black triangle on the left (black point), a white triangle on the right (white point), and a grey triangle in the middle (grey point). Below the histogram are input fields for 'Ingångsnivåer' (Input Levels) with values 18, 1.00, and 255. Below that is a 'Utgångsnivåer' (Output Levels) slider with values 0 and 255. The 'Kanal' (Channel) is set to 'RGB'. There are 'OK', 'Återställ' (Reset), and 'Förhandsvisa' (Preview) buttons.

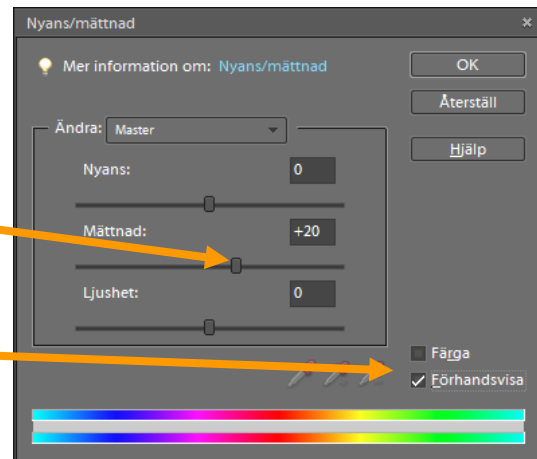
Nyans / Mättnad

1. Gå till menyn **Förbättra > Justera färg > Nyans/mättnad**

2. Dra i reglaget för **Mättnad** åt höger, för att öka färgstyrkan i bilden. Inte för mycket bara, +20 kan räcka.

Du kan jämföra före och efter med "Förhandsvisa".

3. Avsluta med att klicka OK.

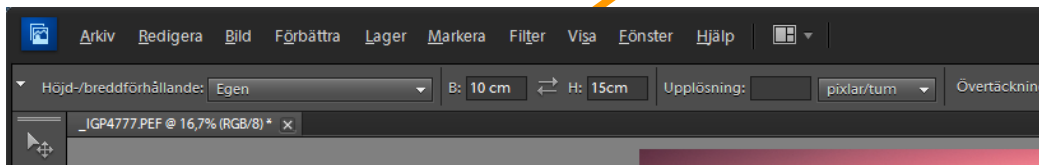

Beskär bilderna

1. I **verktygsmenyn** välj beskärningsverktyget.

2. Välj höjd och breddförhållanden 10x15cm

För att byta till **stående, eller liggande**, klicka på pilarna.

3. **Vänsterklicka** på bilden, håll ner vänster munknapp, dra ut och markera det du vill ska vara kvar.

4. Godkänn genom att klicka på boken. Avbryt på stoppknappen.

Nästa färdigt!

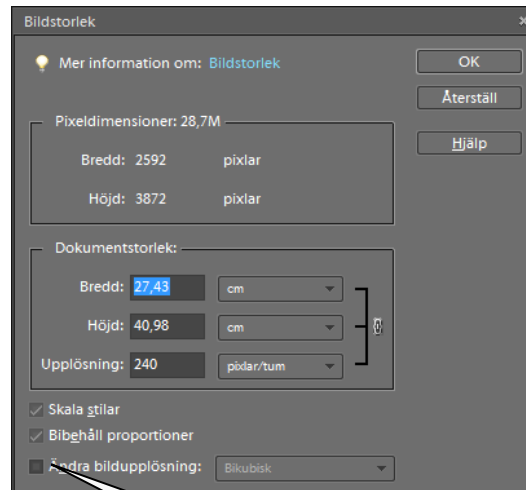
Innan du sparar din bild ska du titta vilken storlek den klarar av att skriva ut med.

4. Spara för utskrift / original

Detta kan du använda för att se vilken kvalitet dina bilder har och om du kan skriva ut en plansch, ett A3, eller varför inte en canvas som är 100cm bred!

Utskriftskvalitet

1. Gå till menyn **Bild > Ändra storlek > Bildstorlek**
2. Ta bort bocken för **Ändra upplösning (1)**
3. Ändra upplösningen till 240dpi. Då ser du vilken storlek din digitalbild klarar av.
4. Välj sedan *avbryt*

Skärpa för utskrift

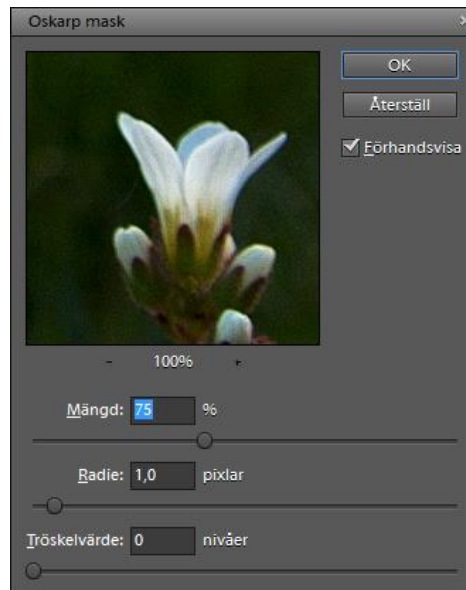
Innan du sparar din bild bör du lägga på lite skärpa för att kvalitet inte ska gå förlorad vid utskrift.

1. Gå till menyn

Förbättra > Oskarp Mask

Låt inställningarna vara som bilden till höger.

2. Godkänn med OK

OBS! För att få bäst resultat vid förhandsvisning, zoom tills det visas 25% av bilden.

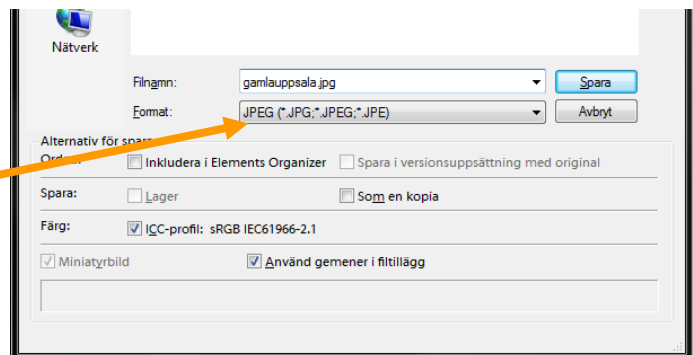
Spara för utskrift

1. Gå till menyn

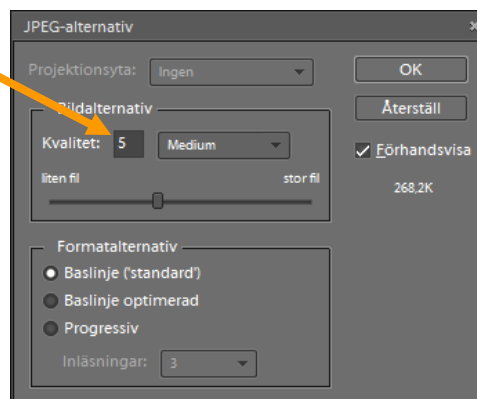
Arkiv > Spara som

2. I **format** letar du fram JPEG

3. Ta bort **Inkludera i Organizer**.

3. Välj sedan **Hög Kvalité** och klicka på **OK**.

5. Spara för Webb

Börja med att öppna bilden du sparar för utskrift. Vill du redigera bilderna direkt för webb, så kan du hoppa över steg 4.

Ändra storlek – Webb

Digitalkamera bilder är tunga och stora. För att kunna använda dem på webben måste man ändra pixelstorleken och så de passar bättre för visning på skärm.

1. Gå till menyn

Bild > Ändra storlek > Bildstorlek

2. Ändra värdet på längst sidan till **800 pixlar**. Det ändras proportionerligt.

3. Zooma sedan in så att bilden visar 100%

Skärpa – Webb

1. Gå sedan till menyn

Filter > Skärpa > Oskarp Mask.

2. För webben låt inställningarna vara som bilden till höger. Ändra sedan procenten tills det ser "bra" ut.

3. Godkänn med OK.

3. Spara för Webben

Gå till menyn

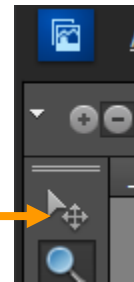
Arkiv > Spara för webben

Välj **JPG** och **HÖG**.

6. Dubbelexponering

1. Öppna bilderna på det skarpa och oskarpa motivet.

Välj **flyttverktyget** (längst upp i verktygspaletten).

2. Vänsterklicka på den suddiga bilden, håll ner musknappen och dra över den till den skarpa.

*Titta sen längst till höger i programmet efter ett fönster som heter **Lager.s***

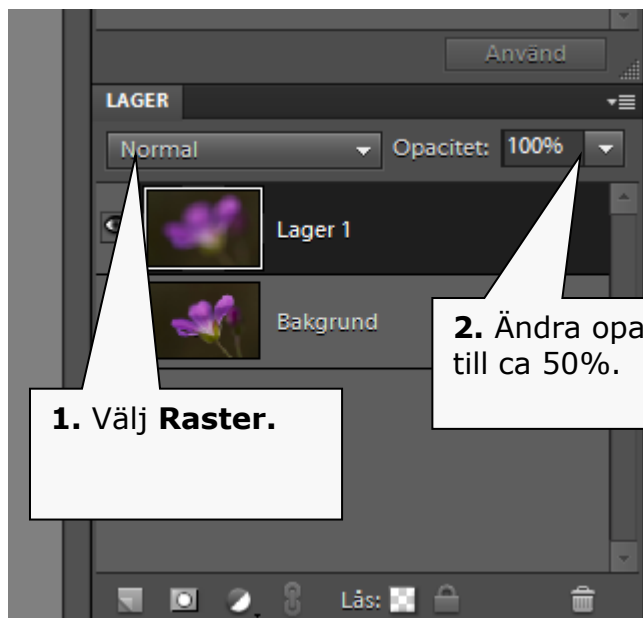
Där ser du de två lager som finns i din bild. Du påverkar det lager som är aktiv och blå/gråmarkerat.

3. Vänsterklicka på den suddiga bilden i lagerfönstret

4. Välj Raster i menyn ovanför lagret.

5. Är du nöjd, gå till menyn Lager > Välj Slå samman lager / Gör till ett lager.

Nu blir bilden till ett lager och du kan redigera den som tidigare steg och spara för utskrift och för webb.

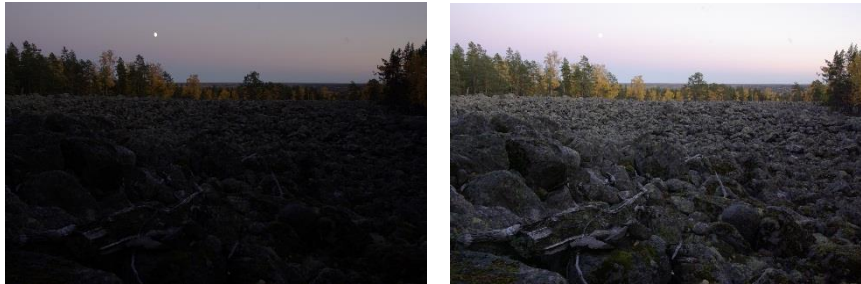

7. Tonat gråfilter

Det tonade gråfiltret är naturfotografens bästa vän för att få fram landskapsbilder med fantastisk himmel och en intressant förgrund.

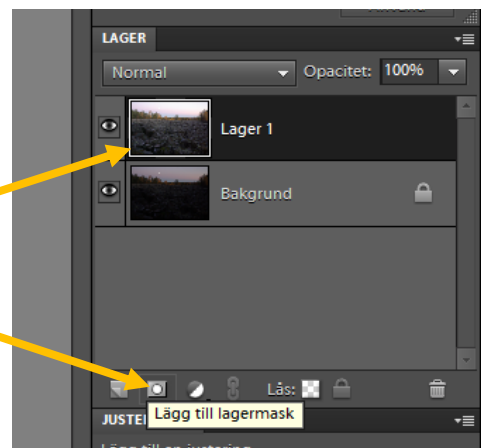
Vad behövs?

Den här övningen kräver att du har två bilder med olika exponering. En där himlen är korrekt exponerad och en där förgrunden är tydlig.

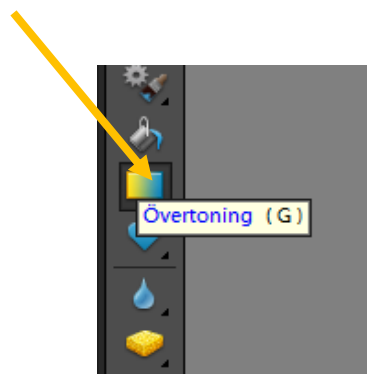
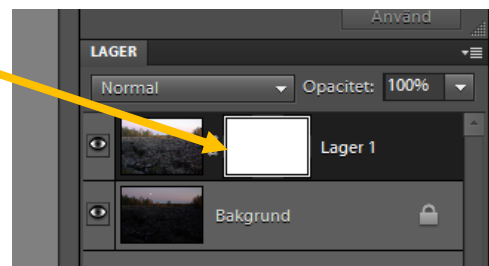
Så här gör du

1. Öppna båda bilderna i Elements.
2. Dra över bilden (flyttverktyget) med ljus himmel till den mörka bilden.
3. Titta på Lager. Klicka på den översta bilden och väljs sedan **Lagermask** längst ned i Lagerrutan.

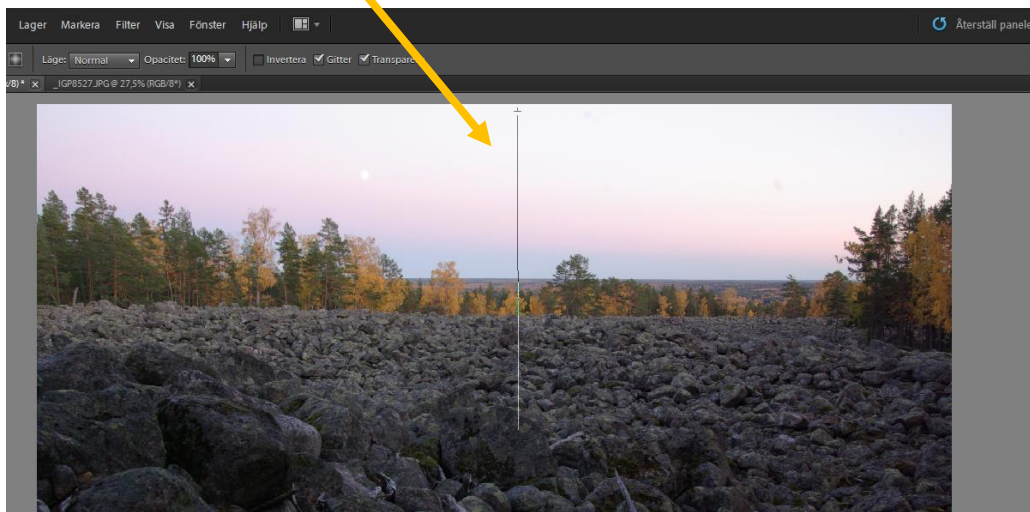

Gör toningen

4. Klicka på den vita **Lagermasken** bredvid det översta lagret.
5. Välj sen **Övertöningsverktyget**.

6. Vänsterklicka i överkant på bilden och dra ned till mitten. Du ser nu himlen blir mörkare.

Blir det fel, kan du upprepa övertoningsverktyget tills du är nöjd.

7. Är du nöjd, gå till menyn **Lager > Välj Slå samman lager / Gör till ett lager.**
8. Gör sedan de vanliga justeringarna för bilder och spara.

8. Enkelt svart-vitt

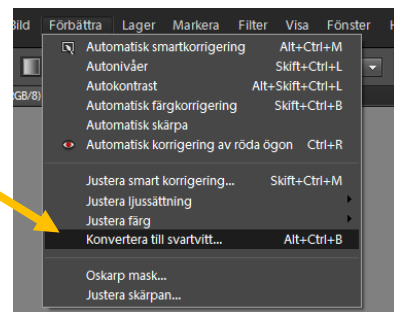

I Elements kan du enkelt göra om bilder till riktiga svart-vita bilder, och inte bara en skala av gråtoner. Bilderna då som en svart-vit film där färger tolkas annorlunda.

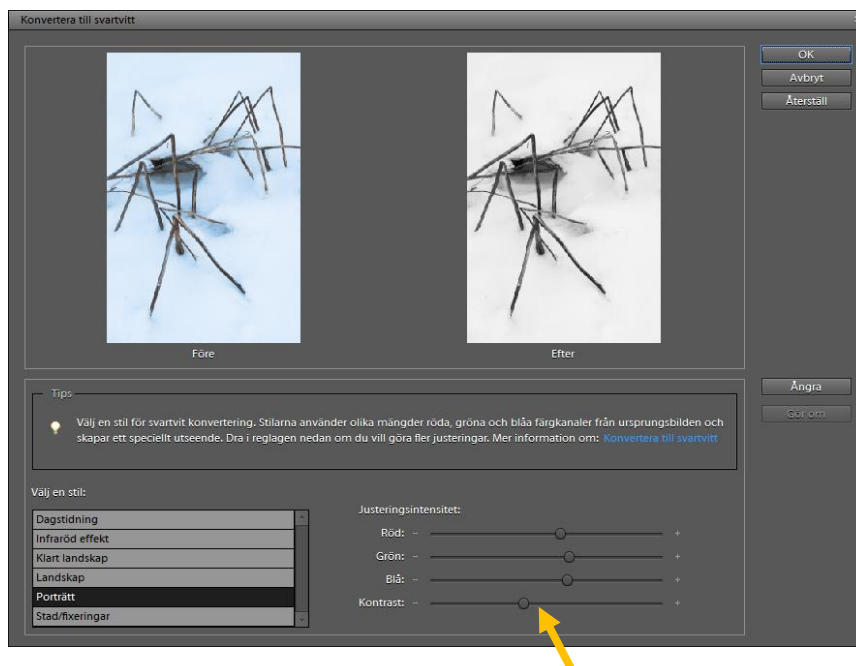
De bilder som passar bäst för svart-vit är de som har tydliga mörka och ljusa partier, samt är enkelt uppbyggda.

Ett exempel är bilder med is och snö.

1. Öppna bilden i Elements.
2. Välj i menyn **Förbättra > Konvertera till svartvitt**.
3. Nu kan du välja på flera förinställningar för svart-vita bilder.

Prova själv vilken som du tycker passar bäst och laborera lite. Förinställningarna räcker långt.

4. **Öka kontrasten** något innan du trycker **OK**.
5. Avsluta med de vanliga bildjusteringarna.

BILDDISKUSSION

För att få ett konstruktivt samtal kring bilder, där kan få lära sig något är det viktigt att vi har ett gemensamt språk. Ett språk som på ett sakligt sätt beskriver bilderna och inte enbart är tyckande och nedlåtande kritik.

Fundera på dessa punkter när vi tittar på varandras bilder.

1. Tekniken

Hur är bilderna uppbyggda kameratekniskt?

- Bländare
- Slutartid
- Objektiv
- Exponering

2. Komposition

Hur har man använt komposition i bilden?

- Djup
- Tredelningsregel
- Färger
- Enkelhet
- Riktning i bilden
- Utsnitt
- Perspektiv

3. Bilddiskussion

Diskutera vad som gjorts bra med bilden och vad man kan tänka på nästa gång man tar en liknande bild.